

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Powiat Oławski
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Projekt „PRZEŁAMAĆ NIEMOC”

współfinansowany ze środków
Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Diagnoza występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego 2011 – 2015

Wykonanie
i opracowanie
Diagnozy:

**Pomaluj
Mi Świat**

Punkt interwencji kryzysowej

Realizator: Powiat Oławski /
Powiatowe Centrum Pomocy
Rodzinie w Oławie

Oława, 2016

Projekt „PRZEŁAMAĆ NIEMOC” zrealizowany w ramach Programu Ochronowego
„Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”,
Priorytet II – Zwiększenie jakości i dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i
doznających przemocy w rodzinie.

Realizator projektu: Powiat Oławski/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie, ul. 3 Maja 1, 55-200 Oława

Spis treści

1. Wstęp – definicje, cele, procedura badawcza s.3
2. Dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego - Ogólna charakterystyka powiatu i Gmin s.6
3. Dane liczbowe na temat zjawiska przemocy w rodzinie – Powiat Oławski s.8
4. Instytucje i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego s.17
5. Wyniki ankiety badającej zjawisko przemocy w rodzinie s.18
6. Wnioski s.31

1. Wstęp – definicje, cele, procedura badawcza

1. Wprowadzenie

Niniejsza „Diagnoza występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego”, przygotowana przez pracowników Punktu Interwencji Kryzysowej w Oławie prowadzonego przez Fundację „Pomaluj mi świat” na zlecenie Powiatu Oławskiego, powstała w celu przebadania problemu przemocy w rodzinie na terenie naszego powiatu oraz świadomości i problemów jego mieszkańców. Głównym celem Projektu jest pozyskanie oraz opracowanie wiarygodnych danych statystycznych, aby ukierunkować działania mające zmierzać do opanowania i zmniejszenia skali tego niepokojącego i działającego destrukcyjnie na społeczeństwo zjawiska. Adresatami niniejszego Projektu są mieszkańcy powiatu oławskiego, zwłaszcza Ci najbardziej potrzebujący i narażeni na wykluczenie społeczne – osoby zagrożone i doznające przemocy domowej (tak fizycznej jak i psychicznej, ekonomicznej, seksualnej czy zaniedbania).

Wyniki diagnozy mają wspomóc instytucje oraz organizacje pomocowe w celu podniesienia jakości usług oraz ucelowania i ukierunkowania kompleksowej pomocy dla najbardziej potrzebujących.

Diagnoza ma wskazać przestrzeń, która powinna być szczególnie wnikliwie zaopatrzona w narzędzia oddziaływania prewencyjnego oraz wyodrębnić miejsca, które wymagają większej troski oraz współpracy międzypodmiotowej i międzygminnej. Wielokierunkowe i wielosektorowe działania o charakterze strategicznym mają oddziaływać prewencyjnie i chronić ofiary, nie zaś sprawców.

Celem niniejszej diagnozy jest wskazanie kierunków strategicznego rozwoju lokalnego systemu wsparcia osób zagrożonych i doznających przemocy domowej.

2. Cele Diagnozy

Diagnoza jest częścią Projektu pt.: „Przełamać niemoc”. Ma on wspomóc już dostępne formy wsparcia dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej na terenie powiatu oławskiego oraz wyposażyć w narzędzia, które nie były do tej pory dostępne, jak np.: „Informator o instytucjach świadczących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie i sprawcom z terenu powiatu oławskiego” oraz niniejsza diagnoza.

Te instrumenty powinny służyć instytucjom i organizacjom pomocowym w lepszym doborze form pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz w wyznaczaniu kierunków rozwoju tychże form.

Celami głównymi diagnozy są:

- oszacowanie skali i form zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego (z koncentracją na przedziale lat 2011 – 2015),
- ocena działania instytucjonalnych zasobów do przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego (głównie w latach 2011 – 2015);
- zbadanie doświadczeń, postaw, sposobów radzenia sobie z przemocą domową wśród mieszkańców powiatu oławskiego;
- zbadanie doświadczeń, opinii mieszkańców powiatu oławskiego na temat systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Procedura badawcza

Dla potrzeb diagnozy wykonano dwa niezależne badania:

- analizę danych zastanych – w oparciu o dane instytucji zajmujących się wspieraniem osób zagrożonych i doznających przemocy domowej z terenu powiatu oławskiego. Informacje statystyczne zostały zebrane dzięki współpracy z wieloma instytucjami pomocowymi, takimi jak: Powiatowa Komenda Policji w Oławie, wszystkie Ośrodki Pomocy Społecznej i Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z terenu powiatu oławskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Oławie, Punktu Interwencji Kryzysowej w Oławie. Uzyskane dane z lat 2011 - 2015, jakościowe i ilościowe, zostały poddane analizie w celu dokonania jak najgłębszych wniosków. Dane te posłużyły do ukazania skali zjawiska oraz podejmowanych działań w ramach powstającego systemu (jego mocnych stron, ale też braków);
- badania ankietowe wśród dorosłych mieszkańców powiatu oławskiego – w oparciu o ankiety pisemne (złożone z pytań zamkniętych z możliwością wielokrotnego wyboru) wypełnione przez 205 osób zagrożonych i doznających przemocy domowej. Ankiety miały charakter anonimowy i były dostępne w kilku różnych instytucjach na terenie całego powiatu. Mieszkańcy uzupełniali ankiety i dostarczali je do wybranych miejsc. Z uwagi na niemożność losowego doboru próby badania niniejsze nie mają statusu reprezentatywnego, a wyniki nie mogą być uogólnione na populację całego powiatu oławskiego.

Większość respondentów odpowiedziało na wszystkie pytania. Niektórzy spośród ankietowanych osób nie odpowiedzieli, opuścili niektóre pytania, co utrudniało dokonywanie ich analizy. Mając na uwadze powyższe, postanowiliśmy zostawić wyniki badań w nienaruszonym stanie.

4. Definicja „przemocy w rodzinie”

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2015r. poz.1390), definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Zgodnie z powyższym, każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy, jest przemocą. Jest nią także zachowanie wykorzystujące przewagę sił, działanie przeciwko członkowi rodziny, naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolność, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc w rodzinie, jako zjawisko patologiczne i patogenne, charakteryzuje się tym, że jest ona intencjonalna – czyli jest zamierzonym działaniem człowieka i odbywa się w warunkach nierównowagi sił. Sprawca ma i wykorzystuje przewagę (fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną), prowadzi do naruszenia podstawowych praw i wolności ofiary, powoduje cierpienie oraz naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Przemoc jest zachowaniem intencjonalnym i umyślnym. Zwykle w omawianym zjawisku wyróżnia się trzy fazy:

1. faza narastającego napięcia – pojawiają się pierwsze zachowania agresywne;
2. faza przemocy, często ostrej – charakteryzuje się wybuchowością;
3. faza miodowego miesiąca – sprawca okazuje skruchę i obiecuje poprawę, stara się wynagrodzić krzywdy ofierze.

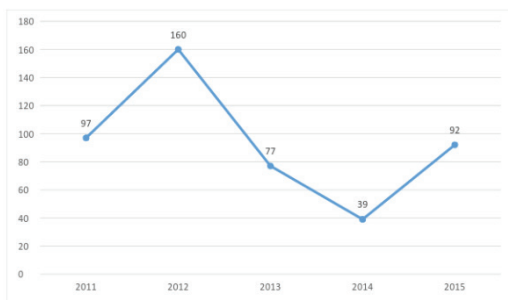
Przemoc w rodzinie jest zazwyczaj zjawiskiem cyklicznym. Kolejne fazy następują po sobie. Ofierze trudno jest przerwać toksyczną relację. Związek przemocowy może trwać latami. Ofiara poszukuje najczęściej pomocy w fazie ostrej przemocy a podczas fazy miodowego miesiąca odrzuca pomoc, ale poczucie odzyskanej kontroli jest zwykle mylące.

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie są często izolowane od środowiska zewnętrznego, mają ograniczony kontakt z innymi ludźmi. Towarzyszy im niskie poczucie wartości, apatia, brak konsekwencji w działaniu, obwinianie siebie o zaistniałą sytuację, a jednocześnie usprawiedliwianie sprawcy przemocy, często z okazywaniem wrogości pomagającym ludziom. Osoby te wstydzą się tego, że są ofiarami przemocy, ukrywając jej oznaki przemocy, nie poszukując, a nawet odrzucając oferowane oparcie.

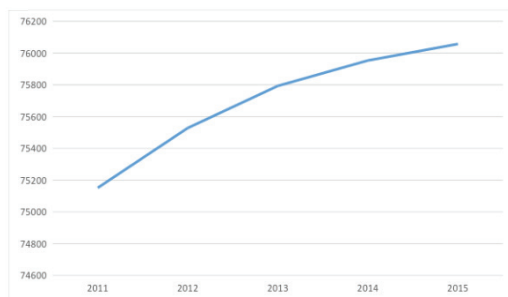
2. Dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego - Ogólna charakterystyka powiatu i Gmin

Powiat oławski jest jednym z 26 powiatów na terenie województwa dolnośląskiego. Leży na wschodnim rogu województwa między powiatem wrocławskim a powiatem brzeskim województwa opolskiego. W skład powiatu oławskiego wchodzi cztery gminy: Gmina Miejska Oława, Gmina Miejsko-Wiejska Jelcz-Laskowice, Gminy Wiejskie Oława oraz Gmina Wiejska Domaniów. W powiecie znajdują się dwa ośrodki miejskie: Oława i Jelcz-Laskowice. Według danych na 31.12. 2015r. powiat oławski zamieszkiwało 76 057 osoby, w tym: 38 957 kobiet (51,22%) oraz 37 100 mężczyzn (47,78%). Tendencję w liczbie mieszkańców w latach 2011- 2015 prezentuje poniższy wykres.

Największy przyrost naturalny w powiecie oławskim odnotowano w 2012 roku (160). Do 2013 roku zmniejszył się o ponad połowę (77) i w kolejnych latach nadal spadał, ale ciągle utrzymuje się na dodatnim poziomie.

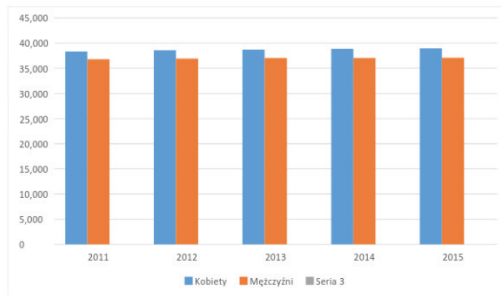
Wykres nr 1 - Liczba mieszkańców powiatu oławskiego w latach 2011-2015
(źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych GUS)

Wykres nr 2 Przyrost naturalny w powiecie oławskim w latach 2011-2015
(źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych GUS)

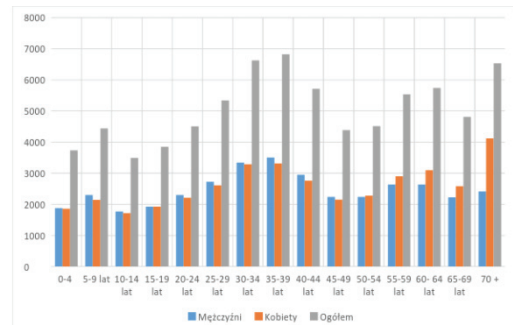
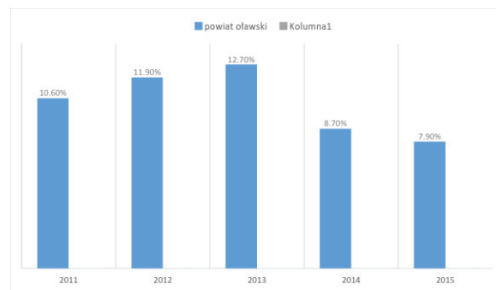
Populacja uwzględniająca podział na płeć jest mniej więcej wyrównana z nieznacznym wskazaniem na płeć żeńską. Od 2011 do 2015 roku w powiecie oławskim ciągle utrzymuje się na podobnym poziomie przewaga kobiet.

Struktura ludności powiatu oławskiego z podziałem na wiek i płeć wskazuje na brak wyraźnie dominującej grupy wiekowej z nieznaczną przewagą lat 30 – 39, 55 - 64 oraz powyżej wieku 70 lat. Dane przedstawione poniżej wskazują na ogólnopolską tendencję starzenia się społeczeństwa.

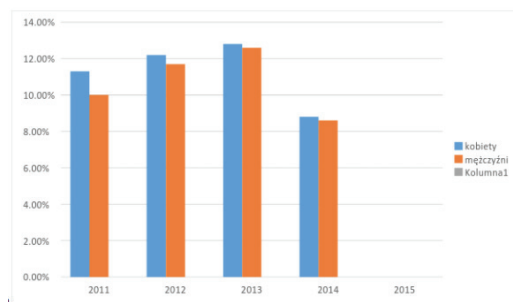
Wykres nr 4 - Ludność według płci i wieku w powiecie oławskim w 2015r. (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych GUS)

Po lewej znajduje się wykres stopy bezrobocia rejestrowanego w powiecie oławskim. Od 2011 do 2013 wykazano tendencję wzrostu rejestrowanego bezrobocia, w 2014 odnotowano znaczny spadek. Analogicznie do tego wyglądała sytuacja w Polsce

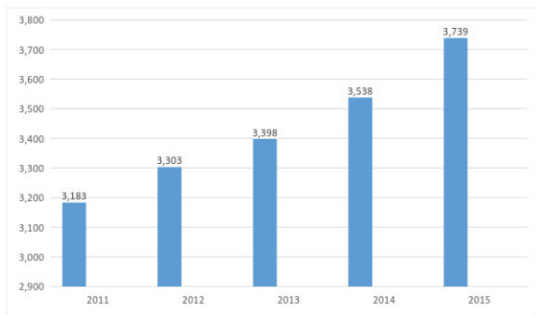
Wykres nr 5 - Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2011-2015 (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych GUS)

Stopa bezrobocia rejestrowanego z podziału na kobiety i mężczyzn rozkłada się równomiernie w powiecie oławskim. W latach 2011 – 2014 nieznacznie więcej było kobiet bez pracy. Za rok 2015 brak danych z GUS-u.

Wykres nr 6 - Stopa rejestrowanego bezrobocia wśród kobiet i mężczyzn w latach 2011-2015 (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych GUS)

Według przedstawionych danych na wykresie, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie oławskim od 2011 roku ciągle wzrasta. Jest to tendencja ogólnopolska i odzwierciedla tendencje rozwojowe w gospodarce, które mają swoje przełożenie na wzrost wynagrodzeń.

Wykres nr 7 - Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w powiecie oławskim w latach 2011-2015. (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych GUS)

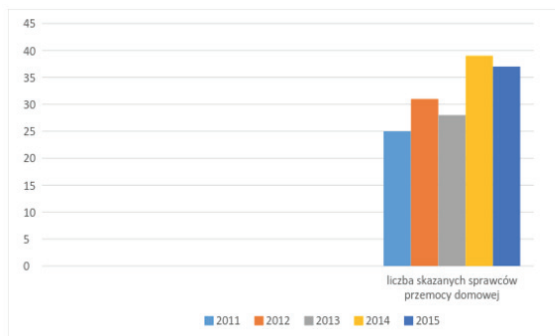
3. Dane liczbowe na temat zjawiska przemocy w rodzinie – Powiat Oławski

1. Komenda Powiatowej Policji w Oławie

Dane statystyczne zamieszczone poniżej z Komendy Powiatowej Policji w Oławie obrazują ilość stwierdzonych przestępstw dokonanych na terenie powiatu oławskiego w latach 2011 – 2015 takich jak znęcanie się, rozbój, kradzież.

	Liczba faktów przemocy stwierdzonych w danym roku				
Forma przemocy	2011	2012	2013	2014	2015
Znęcanie się	25	31	28	39	37
Rozbój	8	5	3	6	4
Kradzież	88	89	94	73	55
Łącznie	585				

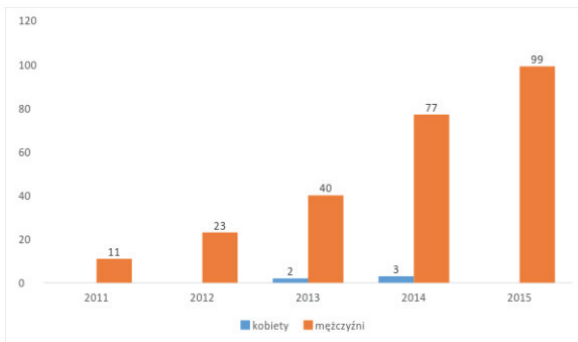
Tabela nr 1 - Ilość faktów przemocy stwierdzonych w latach 2011-2015 (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Oławie)

Po lewej stronie zostały zamieszczone dane ilościowe dotyczące liczby skazanych sprawców przemocy domowej w latach 2011 – 2015. Liczby te od kilku lat utrzymują się na wysokim poziomie jednak obejmują jedynie osoby skazane prawomocnym wyrokiem.

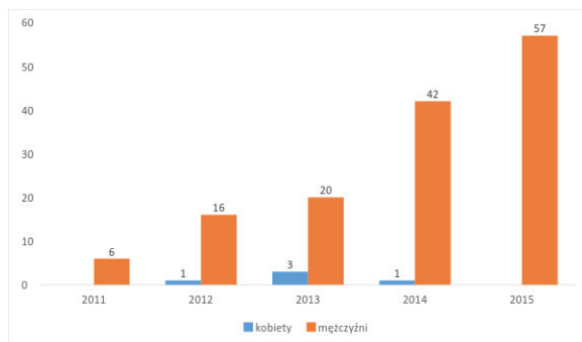
Wykres nr 8 - Liczba sprawców przemocy skazanych w danym roku w latach 2011 – 2015 (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Oławie)

Po prawej stronie dane stanowią o wzrastającej wykrywalności oraz o wzrastającej liczbie zgłaszanych przestępstw. W latach 2011 – 2015 ciągle wzrasta liczba osób, co do których istniało podejrzenie stosowania przemocy domowej (fizycznej, psychicznej, finansowej, seksualnej). Dane z podziałem na płeć wskazują na ogromną dysproporcję – przemoc w rodzinie odnosi się statystycznie prawie wyłącznie do kobiet.

Wykres nr 9 - Osoby u których istniało podejrzenie stosowania przemocy w latach 2011 – 2015 (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Oławie)

Po prawej stronie dane wskazują na duży związek przemocy domowej z nadużywaniem alkoholu (tendencja ogólnopolska). Większość przestępstw przemocy domowej występuje pod wpływem alkoholu (nie jest to jednak regułą). Tu również znaczna większość przestępstw pod wpływem alkoholu jest dokonywana przez mężczyzn. Także tutaj obserwujemy tendencję wzrostową. W 2014 roku podejrzanych osób było 43 (42 mężczyźni), a w 2015 już 57 osób.

Wykres nr 10 - Osoby wobec których istniało podejrzenie stosowania przemocy pod wpływem alkoholu w roku 2011-2015 (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Oławie)

Dane policyjne odnosząc się do liczby osób wobec których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w latach 2011 – 2015 wskazują na tendencję wzrostową. W stosunku do roku 2011, łączna ilość osób w roku 2015 wzrosła ponad 11-krotnie. W 2015 roku ilość kobiet wobec których było podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową wyniosła 99 (łączna liczba 126). Ilość małoletnich osób – 19, mężczyźni – 8.

	Liczba podejrzeń w danym roku				
	2011	2012	2013	2014	2015
Łącznie	10	55	52	98	126
Kobiety	7	30	36	73	99
Mężczyźni	0	5	4	4	8
Małoletni	3	20	12	21	19

Tabela nr 2 - Osoby wobec których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w latach 2011-2015 (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Oławie)

2. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Jednym z nowo nabytych narzędzi walki z przemocą w rodzinie są Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Każda gmina jest zobligowana do utworzenia takiego zespołu na swoim terenie. W skład zespołów wchodzi przedstawiciele/specjaliści ośrodków pomocy społecznej, policji, zespołów kuratorskich, pedagodzy, oświaty, ochrony zdrowia, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych.

Zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2015r poz.1390), zespoły interdyscyplinarne realizują działania określone w gminnych programach przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Według w/w ustawy zadaniem zespołów interdyscyplinarnych jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Główne zadania zespołów to:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gmin;
- podejmowanie adekwatnych działań w środowisku zagrożonym lub doznającym przemocy domowej zmierzających do przeciwdziałania i opanowania zjawiska;
- inicjowanie interwencji w środowisku zagrożonym i dotkniętym przemocą w rodzinie; inicjowanie działań w stosunku do osób podejrzanych lub stosujących przemoc w rodzinie;
- podejmowanie działań w celu rozpowszechniania informacji o instytucjach i organizacjach pomocowych na terenie gmin.

Zespoły interdyscyplinarne mogą w swojej pracy powoływać tzw. „grupy robocze” – działające na poziomie operacyjnym i mające na celu pomoc w indywidualnych przypadkach. Każdorazowy skład grupy roboczej jest ustalany w zależności od konkretnego przypadku.

Zadania grupy roboczej to:

- opracowywanie i wdrażanie indywidualnych planów pomocy w przypadkach występowania przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie;
- dokumentowanie podejmowanych działań wobec rodzin zagrożonych oraz doznających przemocy w rodzinie.

Na terenie powiatu oławskiego funkcjonują cztery zespoły interdyscyplinarne w czterech gminach.

Poniższe tabele obrazują dane ilościowe z podziałem na zespoły interdyscyplinarne z czterech gmin powiatu oławskiego, dotyczące ilości Niebieskich Kart oraz rodzin, których dotyczy problem przemocy domowej (z podziałem na to kogo w rodzinie dotyczy przemoc, itp.), także z występowaniem problemu alkoholowego. Dane dotyczą także ilości powołanych grup roboczych oraz ilości zakończonych procedur w danym roku. Obrazują one tendencję wzrostową i jest to także trend ogólnopolski. Tendencja ta jest związana z kilkoma czynnikami, między innymi z większą świadomością i otwartością społeczeństwa i zmieniającym się podejściem służb do problemu przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Miasto Oława

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin w których założono Niebieską Kartę	2	12	17	41	49
Liczba osób w rodzinach	7	44	64	158	169
Liczba dzieci w rodzinach	2	20	28	61	65
Przemoc wobec dorosłych	2	12	14	38	122
Przemoc wobec dzieci	1	8	16	44	59
Przemoc wobec kobiet	2	11	12	36	12
Przemoc wobec mężczyzn	0	1	3	2	49
Ilość powołanych grup roboczych	2	12	17	41	35
Ilość spraw zakończonych	0	8	6	14	38
Ilość rodzin, w których wystąpił problem nadużywania alkoholu	1	10	13	30	

Tabela nr 3 - Ilość Niebieskich Kart w latach 2011-2015 (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Miasto Oława)

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Gmina Oława

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin, w których założono Niebieską Kartę	3	12	20	15	33
Liczba osób w w/w rodzinach	17	45	68	60	116
Liczba dzieci w w/w rodzinach	11	17	24	23	43
Przemoc wobec dorosłych	3	13	21	46	54
Przemoc wobec dzieci	11	13	24	23	20
Przemoc wobec kobiet	3	12	21	21	32
Przemoc wobec mężczyzn	0	2	0	2	7
Ilość powołanych grup roboczych	3	12	20	15	33
Ilość spraw zakończonych	3	12	20	13	11
Ilość rodzin, w których wystąpił problem nadużywania alkoholu	3	9	13	9	20

Tabela nr 4 - Ilość Niebieskich Kart w latach 2011-2015 (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Gmina Oława)

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Gmina Domaniów

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin, w których założono Niebieską Kartę	Brak danych	1	5	6	8
Liczba osób w rodzinach	Brak danych	2	12	brak danych	23
Liczba dzieci w rodzinach	Brak danych	0	5	9	4
Przemoc wobec dorosłych	Brak danych	1	5	5	8
Przemoc wobec dzieci	Brak danych	0	2	3	0
Przemoc wobec kobiet	Brak danych	1	5	6	8
Przemoc wobec mężczyzn	Brak danych	1	0	0	0
Ilość powołanych grup roboczych	Brak danych	1	12	15	26
Ilość spraw zakończonych	Brak danych	0	3	4	0
Ilość rodzin z problemem nadużywania alkoholu	Brak danych	1	5	6	8

Tabela nr 5 - Ilość Niebieskich Kart w latach 2011-2015 (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Gmina Domaniów)

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Gmina Domaniów

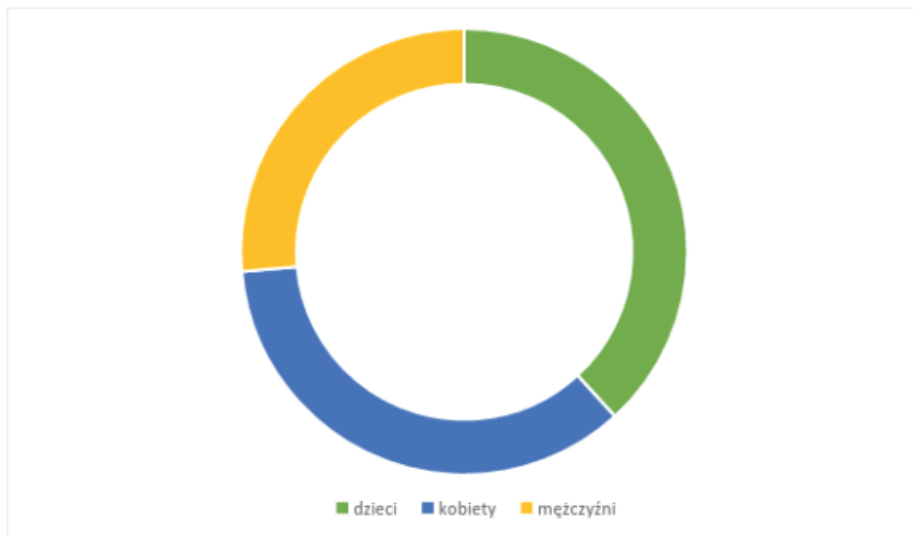
	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin z Niebieską Kartą	1	11	20	33	25
Liczba osób w rodzinie (w tym dzieci)	2 (0)	37 (15)	59 (19)	116 (50)	70 (20)
Przemoc wobec dorosłych	1	9	18	33	23
Przemoc wobec dzieci	0	2	2	0	2
Przemoc wobec kobiet	1	9	18	33	23
Przemoc wobec mężczyzn	0	0	0	0	0
Ilość powołanych grup roboczych	4	32	85	156	72
Ilość zakończonych spraw	1	11	20	29	16
Problem nadużywania alkoholu	0	8	15	25	18

Tabela nr 6 - Ilość Niebieskich Kart w latach 2011-2015 (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Miasto i Gmina Jelcz-Laskowice)

Według danych z czterech zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu oławskiego w 2015 założono 115 Niebieskich Kart. Przemoc stosowano głównie wobec dzieci i kobiet, jednak w każdej gminie i mieście statystyki są różne. Najwyższy stopień przemocy wobec dzieci odnotowano w Mieście Oława, przemocy wobec kobiet w Gminie Oława, natomiast wobec mężczyzn w Mieście Oława.

2015				
	Gmina Oława	Miasto Oława	Gmina Domaniów	Miasto i Gmina Jelcz-Laskowice
Liczba Niebieskich Kart	33	49	8	25
Przemoc wobec dzieci	20	59	0	2
Przemoc wobec kobiet	32	12	8	23
Przemoc wobec mężczyzn	7	49	0	0

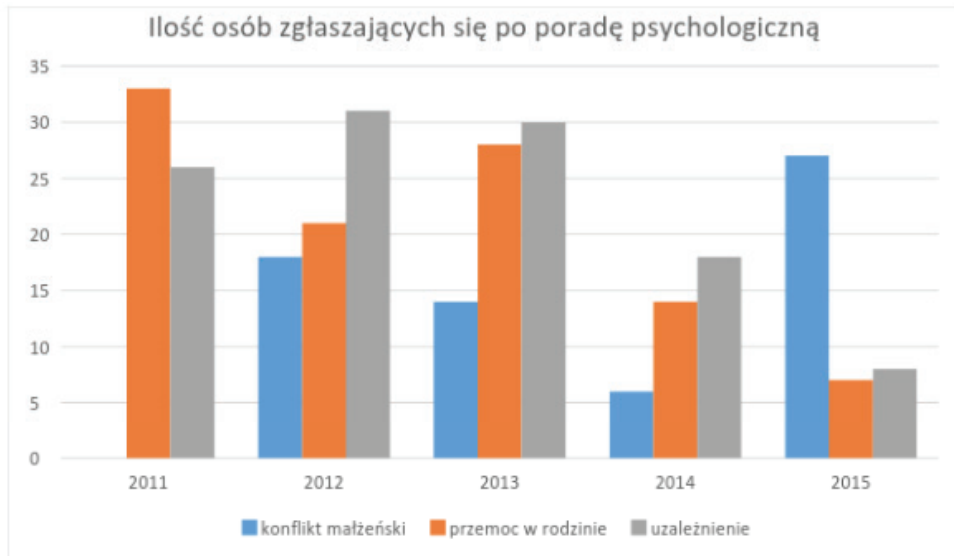
Tabela nr 7 - Liczba Niebieskich Kart z na osoby, wobec których stosowana była przemoc w 2015 r (źródło: opracowanie własne na podstawie danych 4 Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z terenu powiatu oławskiego)

Wykres nr 11 - Ilość osób z podziałem na kobiety, mężczyzn, dzieci, które doznały przemocy w powiecie oławskim z danych Zespołów Interdyscyplinarnych w 2015 roku (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych 4 Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z terenu powiatu oławskiego)

3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie

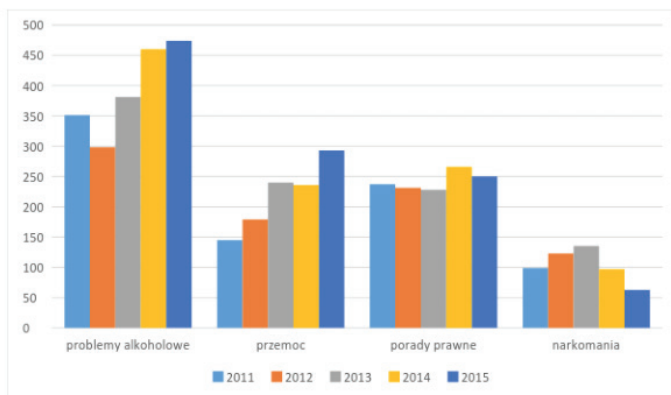
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie osobom zagrożonym i doznającym przemocy w rodzinie oferuje świadczenia w postaci poradnictwa psychologicznego. W latach 2011 – 2015 z poradnictwa specjalistycznego dla ofiar przemocy w rodzinie skorzystały 103 osoby.

Wykres nr 12 - Ilość osób zgłaszających się po poradę psychologiczną w powiecie olawskim z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie w latach 2011 - 2015 roku (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie)

4. Wydział Profilaktyki Uzależnień w Oławie

Wydział Profilaktyki Uzależnień w Oławie oferuje pomoc dla mieszkańców miasta Oława. Osobom zagrożonym i doznającym przemocy w rodzinie oferowano pomoc psychologiczną oraz porady prawne. Problem przemocy od 2011 wzrasta, odnotowano jedynie niewielki spadek w roku 2014. Problem alkoholowy wzrasta w porównaniu z danymi z roku 2011 jest to 123 osoby więcej w roku 2015.

Wykres nr 13 - Liczba osób objętych wsparciem przez Wydział profilaktyki uzależnień w latach 2011 - 2015 (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat” na podstawie danych z Wydziału Profilaktyki uzależnień w Oławie)

4. Instytucje i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego

Na terenie powiatu oławskiego możemy wyróżnić instytucje i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w kilku obszarach:

- wymiaru sprawiedliwości, • pomocy społecznej, • służby zdrowia, • edukacji.

Obszar systemu sprawiedliwości:

- Sąd Rejonowy w Oławie wraz z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Komenda Powiatowej Policji w Oławie, • Prokuratura Rejonowa w Oławie.

Obszar pomocy społecznej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Oławie,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Oławie,
- Miejsko-Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jelczu Laskowicach,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Domaniowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie,
- Punkt Interwencji Kryzysowej w Oławie.

Obszar edukacji:

- Przedszkola Publiczne i Niepubliczne – 12, • Szkoły Podstawowe – 30,
- Szkoły Gimnazjalne – 22, • Szkoły Ponadgimnazjalne – 14,
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii – 1, • Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne – 2.

Obszar ochrony zdrowia:

- Zakładów Opieki Zdrowotnej, Publiczne oraz Niepubliczne – 22
- Szpital – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Oławie – 1

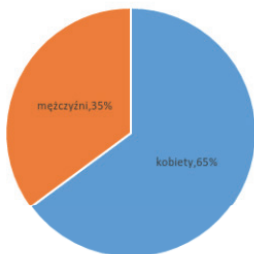
Inne instytucje pomocowe:

- Wydział Profilaktyki Uzależnień w Oławie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oławie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oławie,
- Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jelczu-Laskowicach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Domaniowie,
- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Oławie i Jelczu- Laskowicach.

5. Wyniki ankiety badającej zjawisko przemocy w rodzinie

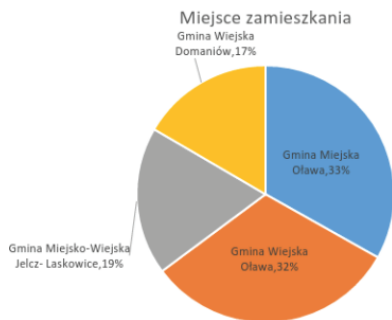
1. Charakterystyka badanej próby

W ankiecie badającej zjawisko przemocy w rodzinie wzięły udział 205 osób z terenu powiatu oławskiego. Dla potrzeb diagnozy dobieraliśmy zróżnicowaną grupę mieszkańców powiatu oławskiego – ze względu na płeć, wiek, obszar zamieszkania, wykształcenie oraz status rodzinny. Wśród ankietowanych osób przeważały kobiety, które stanowiły – 65 %. Mężczyźni natomiast – 35 %.

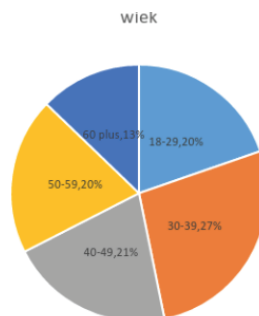
Wykres nr 14 - Płeć respondentów z terenu powiatu oławskiego
(źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Poniżej zamieszczamy wykres obrazujący miejsce zamieszkania respondentów. Mieszkańcy trzech gmin (Gmina Miejska Oława, Gmina Wiejska Oława i Gmina Miejsko-Wiejska Jelcz-Laskowice) są reprezentowani mniej więcej w tej samej liczbie. Gmina Domaniów stanowi mniejszą liczbę (ze względu na ilość mieszkańców jest to najmniejsza gmina).

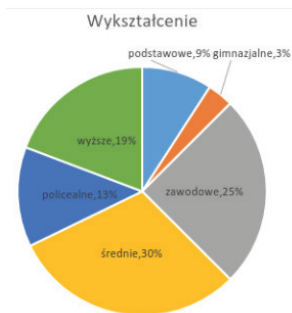
Wykres nr 16 - Miejsce zamieszkania respondentów z podziałem na Gminy z terenu powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Biorąc pod uwagę wiek respondentów, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku między 30 a 39 rokiem życia (27%). Dość równomierną i liczną grupę wiekową stanowiły osoby w wieku między 40 a 49 rokiem życia (20%), 18 a 29 rokiem życia (20%) oraz 50 a 59 (20%). Najmniej liczną grupę stanowili respondenci powyżej 60 roku życia (13%).

Wykres nr 15 - Wiek respondentów z terenu powiatu oławskiego
(źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

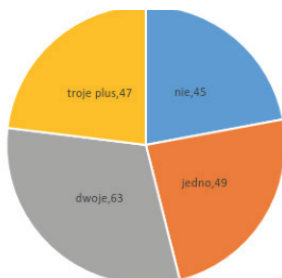
Mając na uwadze wykształcenie respondentów, przeważały osoby ze średnim wykształceniem (30%). Znaczny odsetek respondentów to osoby legitymujące się wykształceniem wyższym i zawodowym (odpowiednio 19% i 25%). Najmniejszy odsetek osób posiadało wykształcenie gimnazjalne (4%).

Wykres nr 17 - Wykształcenie respondentów z terenu powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Wykres nr 18 - Stan cywilny respondentów z terenu powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Największa ilość respondentów posiada 2 dzieci (31% - 63 osoby). Podobna ilość osób ma tylko jedno dziecko (24% - 49 osób) oraz troje lub więcej (23% - 47 osób). Najmniej liczną grupę (nieznacznie) stanowi osoby bezdzietne (22% - 45 osób).

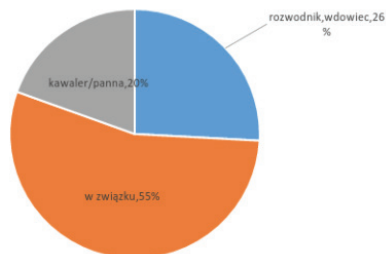
Wykres nr 19 - Posiadanie dzieci przez respondentów z terenu powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Kolejną zmienną jest ocena swojej sytuacji materialnej osób ankietowanych – ocena subiektywnej sytuacji materialnej. 41% osób określa swoją sytuację materialną jako przeciętną. 34% określa swoją sytuację jako dobrą (29%) lub bardzo dobrą (5%).

Wykres nr 17 - Wykształcenie respondentów z terenu powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

W zestawieniu charakteryzującym stan cywilny respondentów, zdecydowanie największą grupę stanowią osoby będące w związku (małżeństwo lub związek partnerski) – 55%. Odsetek wdowców/rozводników stanowił 26%. Osoby stanu wolnego – 19%.

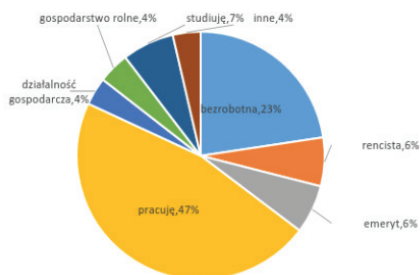
Stan cywilny

Wykres nr 18 - Stan cywilny respondentów z terenu powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

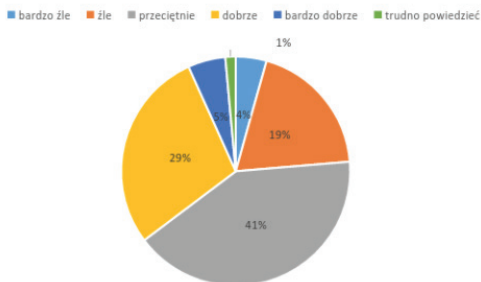
Poniższy wykres obrazuje sytuację respondentów na rynku pracy. Ponad połowa badanych jest czynna zawodowo – 54% (46% osób pracuje, 4% prowadzi działalność gospodarczą, 4% prowadzi gospodarstwo rolne), 7% to osoby studiujące. Prawie co czwarty respondent jest osobą bezrobotną. Z kolei po 6% stanowią osoby będące rencistami i emerytami.

Jaka jest Pani/Pana sytuacja na rynku pracy?

Wykres nr 20 - Sytuacja na rynku pracy respondentów z terenu powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Jak ocenia Pani/Pan swoją sytuację materialną?

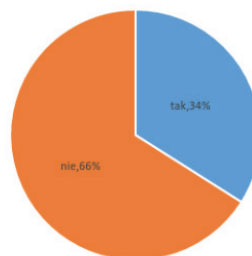

Wykres nr 21 - Sytuacja na rynku pracy respondentów z terenu powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Ankieta badała także hierarchię problemów społecznych na terenie powiatu oławskiego. Każdy respondent mógł wskazać po trzy najważniejsze problemy według własnej opinii. Kluczowym problemem z punktu widzenia osób ankietowanych jest problem alkoholizmu (wskazało go 151 osób), który był wskazany przez ponad 75% respondentów. Wśród najważniejszych problemów możemy wymienić również: problem przemocy (wskazany przez 82 osoby), problem bezrobocia (70 osób) oraz trudna sytuacja ludzi starszych – 64 osoby. Nieznacznie niżej sytuuje się ubóstwo, wskazane przez 56 osób. Brak poczucia bezpieczeństwa – 51 osób.

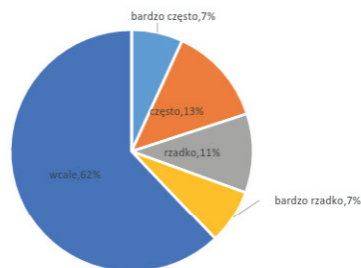
Wykresy 20 i 21 obrazują korzystanie respondentów z form instytucjonalnej pomocy społecznej wraz z jego częstotliwością. 66% osób ankietowanych nie korzystało nigdy z form pomocy społecznej oferowanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej. Tylko 34% osób przyznaje, że korzystało z tych form pomocy. 20% respondentów korzystało z pomocy społecznej często (13%) i bardzo często (7%). 18% osób rzadko lub bardzo rzadko.

Czy korzysta Pani/Pan z pomocy społecznej?

Wykres nr 22 - Korzystanie z form pomocy społecznej oferowanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Jak często korzysta Pani/Pan z pomocy społecznej

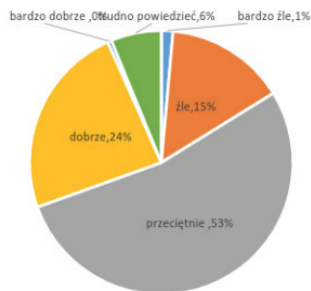

Wykres nr 23 - Częstotliwość korzystania z form pomocy społecznej oferowanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

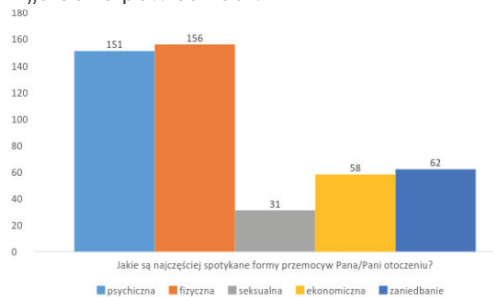
Wykres nr 24 - Największe problemy społeczne na terenie powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Jak ocenia Pani/Pan warunki życia w powiecie oławskim?

Wykres nr 25 - Warunki życia na terenie powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Po prawej dane są mniej pozytywne. Przemoc w rodzinie jako zjawisko częste określa blisko 43% respondentów. Jako zjawisko powszechne – 11%. 26% osób ankietowanych uważa, że przemoc w rodzinie jest zjawiskiem rzadkim (24%) lub bardzo rzadkim (2%). 21 osób wybrało odpowiedź – „trudno powiedzieć”.

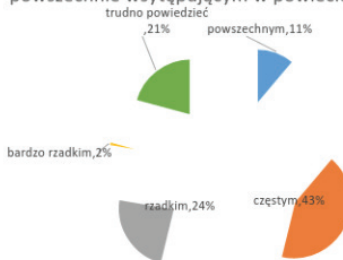

Wykres nr 27 - Ocena najczęściej spotykanych form przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Większość respondentów jako sprawcę przemocy wskazuje mężczyznę. 113 osób wskazało „męża” oraz 99 osób wskazało „ojca” („syna” wskazało 21 osób, „brata” – 10 osób). Między tymi wyborami a kolejnymi jest olbrzymia przepaść co wyraźnie wskazuje na to kto jest w opinii publicznej sprawcą przemocy w rodzinie. Tylko 29 osób wskazało osobę stosującą przemoc w rodzinie jako „matkę” a 15 jako „żonę”. Są to opinie zbieżne z opiniami ogólnopolskimi.

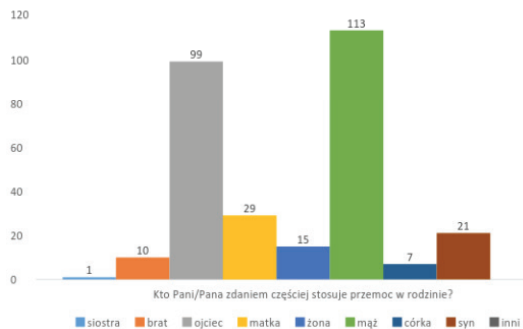
Wykres obrazujący warunki życia w powiecie oławskim. Ponad połowa osób określa warunki życia jako przeciętne. Pozytywnie warunki jako dobre lub bardzo dobre ocenia ¼ osób ankietowanych. 16% jako złe lub bardzo złe. Nie ma zdania na ten temat 6% respondentów.

Czy zjawisko przemocy w rodzinie jest zjawiskiem powszechnie występującym w powiecie oławskim?

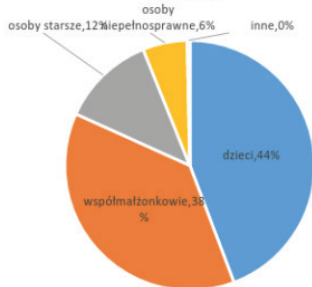
Wykres nr 26 - Ocena powszechności zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Według ankietowanych najczęściej spotykany formami przemocy w rodzinie są przemoc fizyczna (według 156 osób) i psychiczna (151 osób). W następnej kolejności znajdują się zaniedbanie w stosunku do innych członków rodziny (62 osoby wskazały tę opcję) i przemoc ekonomiczną (58 osób). Można było wskazać wszystkie opcje możliwe.

Wykres nr 28 - Ocena stosowania form przemocy w rodzinie przez członków rodziny na terenie powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

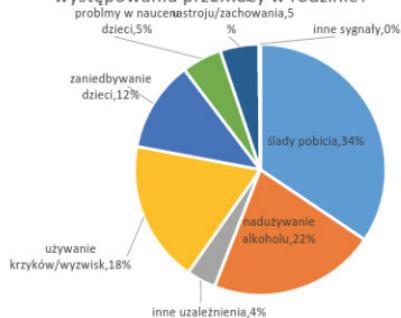
Kto Pani/Pana zdaniem jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie?

Wykres nr 29 - Ocena stosowania przemocy w rodzinie ze względu na ofiarę na terenie powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

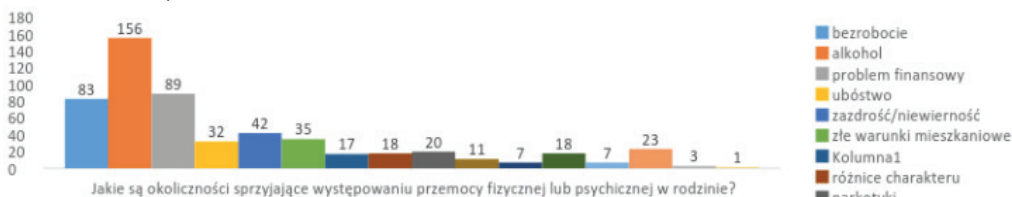
Wyniki zamieszczone poniżej wskazują jakie sygnały według respondentów mogą świadczyć o występowaniu przemocy domowej. Cztery zwykle wybierane odpowiedzi (osoby ankietowane mogły zaznaczyć trzy odpowiedzi) to ślady pobicia (34% respondentów), nadużywanie alkoholu (22%), używanie krzyków lub wyzwisk (18%) i zaniedbywanie dzieci (12%)

Które ze wskazanych sygnałów mogą świadczyć o występowaniu przemocy w rodzinie?

Wykres nr 30 - ocena sygnałów wskazujących na występowanie przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

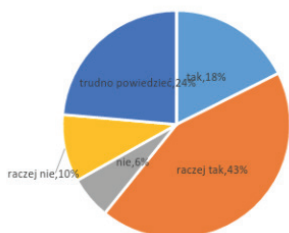
Poniższy wykres wskazuje, jakie, według respondentów, okoliczności mogą determinować występowanie przemocy w rodzinie (osoby ankietowane mogły wybrać trzy okoliczności najbardziej sprzyjające występowaniu tego zjawiska). Najwięcej osób wybierało alkohol (156 osób). Prawie dwa razy mniej osób wybrało problemy finansowe (89) i bezrobocie (83). Znacznie mniej osób wybrało zazdrość/niewierność (42 osoby), złe warunki mieszkaniowe (35) oraz ubóstwo (32), wykluczenie społeczne (23), narkotyki (20), konflikt pokoleń i różnice charakteru (po 18).

Wykres nr 31 - Ocena okoliczności sprzyjających występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

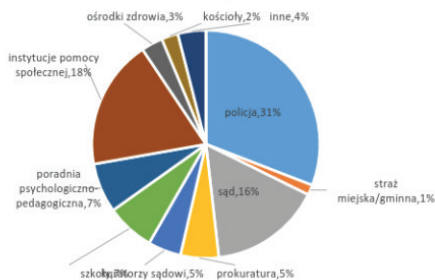
Dwa poniższe wykresy są oceną możliwości korzystania z pomocy instytucjonalnej na terenie powiatu oławskiego w przypadku występowania zjawiska przemocy domowej. Pierwszy wykres odpowiada na pytanie czy ofiary przemocy mogą liczyć na pomoc. Pozytywnie na to pytanie odpowiedziało 61% osób ankietowanych (18% - tak, 43% - raczej tak). Według 15% ofiary nie mogą liczyć na taką pomoc (6% - nie, 9% - raczej nie). 24% osób nie ma zdania na ten temat. Drugi wykres wskazuje formy pomocy dla osób zagrożonych i doświadczających przemocy w rodzinie. najwięcej osób wskazało policję (31%), instytucje pomocy społecznej (18%) i sąd (16%). Poniżej znalazły się poradnia psychologiczno-pedagogiczna (7%), szkoły (7%) oraz kuratorzy sądowi i prokuratura (po 5%).

Czy Pani/Pana zdaniem ofiary przemocy na terenie powiatu mogą liczyć na pomoc?

Wykres nr 32 - Ocena skuteczności instytucji działających na rzecz zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

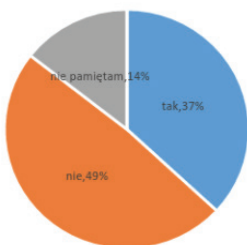
Z jakiej pomocy mogą korzystać ofiary na terenie powiatu oławskiego?

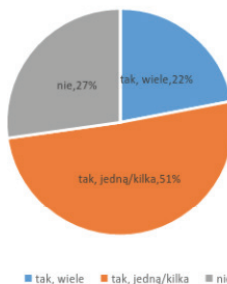
Wykres nr 33 - Ocena form pomocy ofiarom przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Zdecydowana większość osób ankietowanych przyznaje, że zna co najmniej jedną lub kilka ofiar przemocy w rodzinie (51% respondentów). 22% osób zna osobiście wiele takich osób, co daje w sumie – 73%. Tylko 27% osób nie zna nikogo doświadczającego przemocy rodzinnej. Jest to wynik większy niż wykazały ogólnopolskie badania CBOS, w których tylko 1/3 osób przyznawała się do znajomości osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Czy Pani/Pan udziela(a) kiedykolwiek pomocy osobie doświadczającej przemocy?

Czy zna Pani/ Pan osoby doświadczające przemocy w rodzinie?

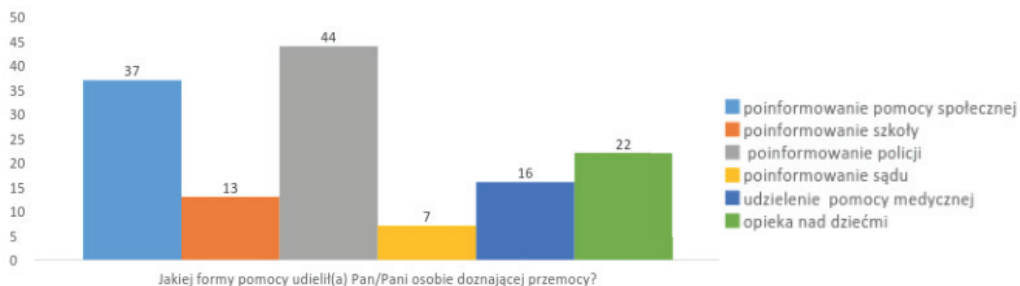

Wykres nr 34 - Znajomość osób doświadczających przemocy w rodzinie (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Po lewej dane wskazują, że prawie połowa ankietowanych osób (49%) nie pomogła nigdy osobie doświadczającej przemocy w rodzinie. Tylko 37% osób zaangażowało się czynnie w pomoc osobom doświadczającym przemocy.

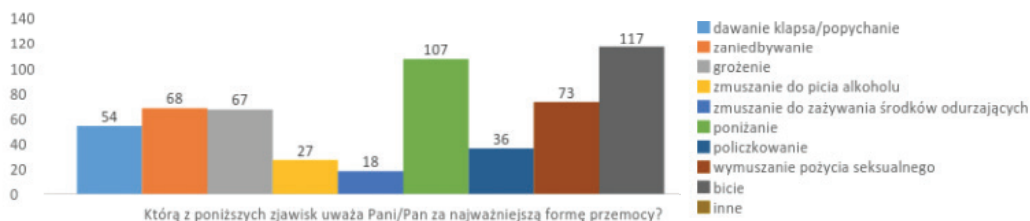
Wykres nr 35 - Udzielanie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Jako najczęściej wybierane formy pomocy osobom doznającym przemocy rodzinnej respondenci wybierali (można było wybrać 3 odpowiedzi) poinformowanie policji (44 osoby) lub pomocy społecznej (37 osób). Rzadziej ankietowane osoby wybierały opiekę nad dziećmi i udzielenie pomocy medycznej.

Wykres nr 36 - Formy udzielonej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Poniższy wykres wskazuje, jakie zjawiska uznawane są przez respondentów jako formy przemocy w rodzinie. Respondenci mogli wybrać trzy najważniejsze zjawiska. Najczęściej wybieraną formą było „bicie” (kary cielesne) – 117 osób oraz „poniżanie” – 108 osób. Cztery „popularne” zjawiska to: „wymuszanie pożycia seksualnego”, „zaniedbanie”, „groźnienie” i „dawanie klapsa/popychanie” (najczęściej odnoszące się do dzieci). Ostatnie wskazuje na zmieniające się tendencje wśród społeczeństwa, które w coraz mniejszym stopniu toleruje „dawanie klapsa” dziecku.

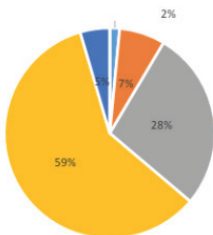

Wykres nr 37 - Opinie na temat najważniejszych form przemocy w rodzinie (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Także poniższy wykres obrazuje zmieniającą się tendencję społecznej akceptacji. 67% respondentów w sposób zdecydowany nie akceptuje żadnych form usprawiedliwienia przemocy rodzinnej. W sposób mniej zdecydowany („raczej nie”) wypowiada się $\frac{1}{4}$ ankietowanych osób. Tylko 13% osób jest w stanie szukać usprawiedliwienia dla stosowania przemocy w rodzinie (1% - „zdecydowanie nie tak”, 12% „raczej tak”). 2% nie ma zdania na ten temat.

Czy uważa Pani/Pan, że przemoc występuje tylko wtedy gdy są widoczne ślady?

■ zdecydowanie tak ■ raczej tak ■ raczej nie ■ zdecydowanie nie ■ trudno powiedzieć

Wykres nr 39 - opinie na temat występowania przemocy w rodzinie (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

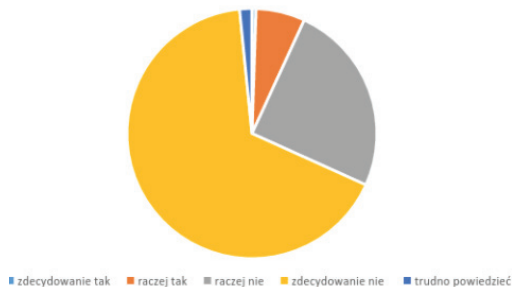
Zdecydowana większość respondentów (79%) uważa, że wyzwiska i obrażanie nie są naturalną rzeczą w związku dwóch osób (46% - zdecydowanie nie, 33% - raczej nie). Jedynie dla 2% w związku jest to rzeczą naturalną. 11% osób wybrało odpowiedź – raczej tak, a 8% nie miało zdania na ten temat.

Czy uważa Pani/Pan, że rodzice mają prawo bić swoje dzieci?

Wykres nr 41 - Opinie na temat prawa rodziców do stosowania kar cielesnych (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

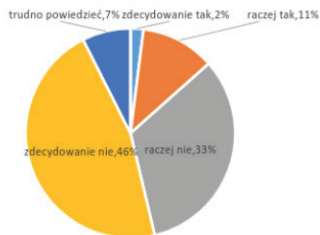
Czy uważa Pan/Pani, że istnieją okoliczności usprawiedliwiające przemoc w rodzinie?

Wykres nr 38 - Opinie na temat okoliczności usprawiedliwiających przemoc w rodzinie (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Większość osób ankietowanych nie identyfikuje przemocy w rodzinie z widocznymi śladami pobicia (59% - zdecydowanie nie, 28% - raczej nie, co daje w sumie 87%). Tylko 8% uważa, że przemoc występuje tylko wtedy, gdy widoczne są obrażenia na ciele.

Czy uważa Pani/Pan, że obrażenia i wyzwiska są normalną rzeczą podczas kłótni między małżonkami, rodzicami, dziećmi?

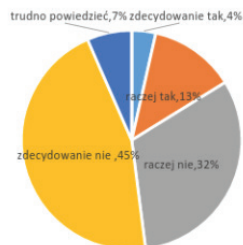

Wykres nr 40 - Opinie na temat kłótni i przemocy między małżonkami, rodzicami, dziećmi (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Także w temacie kar cielesnych stosowanych wobec dzieci jest widoczna zmiana nastawienia społecznego. Według 64% osób ankietowanych będących mieszkańcami powiatu oławskiego nie wolno stosować kar cielesnych wobec swoich dzieci. Także 32% osób jest raczej tego zdania. 5% jest zdania odmiennego, ale tylko 1% ma jasne i sprecyzowane zdanie na ten temat, że wolno rodzicom bić swoje dzieci.

Obok zamieszczamy wykres wykazujący, że mieszkańcy powiatu oławskiego w ogromnej większości (45% - zdecydowanie nie, 32% - raczej nie) nie identyfikują zjawiska przemocy w rodzinie z środowiskami patologicznymi. Tylko 17% jest zdania przeciwnego (z tego tylko 4% ma zdecydowaną opinię na ten temat). Przemoc domowa nie jest już widziana przez społeczeństwo jako domena marginesu społecznego.

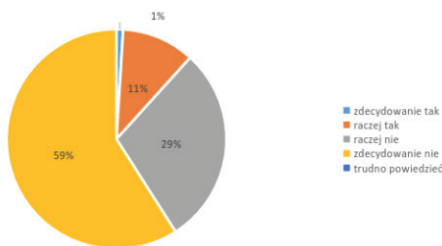
Czy uważa Pani/Pan, że zjawisko przemocy domowej dotyczy tylko środowisk patologicznych i rodzin z marginesu społecznego?

Wykres nr 42 - Opinie na temat patologiczności zjawiska przemocy w rodzinie (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Według zdecydowanej większości respondentów dziecko nie powinno bać się swoich rodziców i wychowanie nie powinno mieć nic wspólnego z przemocą (zdecydowane zdanie na ten temat ma 59%, raczej „nie” – 29%). Tylko 12% ankietowanych osób uważa inaczej, ale jedynie 1% ma zdecydowane zdanie na ten temat.

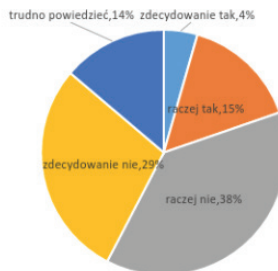
Czy uważa Pan/Pani, że dziecko powinno bać się rodziców gdyż to ułatwia posłuszeństwo i szacunek?

Wykres nr 43 - Opinie na temat strachu dzieci wobec rodziców (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Po prawej wykres obrazuje zmiany zachodzące w społeczeństwie w podejściu do tematu wtrącania się w „prywatne” sprawy rodzinne. 67% jest zdania, że w razie konieczności trzeba ingerować w sprawy rodzinne (29% ma mocno sprecyzowane zdanie na ten temat). 14% jest odmiennego zdania.

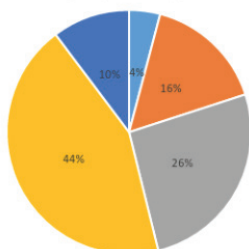
Czy uważa Pani/ Pan, że nie należy się wtrącać w sprawy rodzinne?

Wykres nr 44 - Opinie na temat wtrącania się w sprawy rodzinne (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

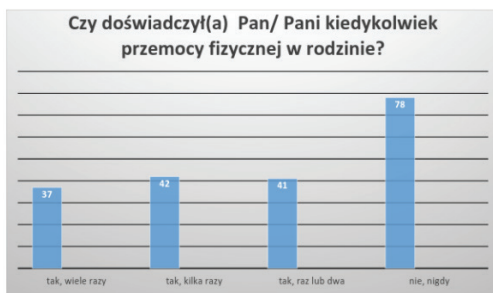
Po lewej wykres także odzwierciedla „dorastanie” społeczeństwa. 70% uważa, że współżycie seksualne nie jest obowiązkiem wynikającym z przysięgi małżeńskiej (44% ma mocne zdanie). Niemniej 20% uważa przeciwnie a z tego 4% zdecydowanie odmienne. 10% nie ma zdania.

Czy według Pani/ Pana współżycie seksualne w małżeństwie to obowiązek partnera/partnerki?

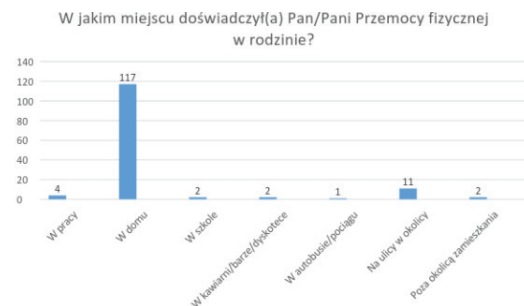
Wykres nr 45 - Opinie na temat obowiązku współżycia małżonków (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

I w tym wykresie widać pozytywne zmiany i wzrost kompetencji społecznych i odpowiedzialnego podejścia do dramatu przemocy seksualnej w rodzinie. 148 respondentów uważa, że przemoc seksualna w małżeństwie istnieje. 20 osób ankietowanych (co niepokoi) uważa odwrotnie. 26 osób nie ma zdania na temat istnienia gwałtu w małżeństwie.

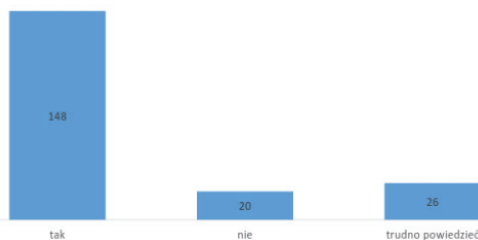
Wykres nr 47 - Doświadczenie osobiste przemocy w rodzinie przez mieszkańców powiatu oławskiego (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Po lewej na pytanie nie wszyscy ankietowani podali odpowiedź. Spośród osób, które udzieliły odpowiedzi prawie połowa (65 osób) nie pamięta, kiedy poznała przemoc fizycznej w rodzinie. 43 osoby doznały przemocy między rokiem a pięcioma latami. 28 osób przyznało, że przemoc fizyczna w rodzinie nastąpiła w ostatnim roku a 12 osób przyznało, że akt przemocy fizycznej nastąpił w ostatnim miesiącu.

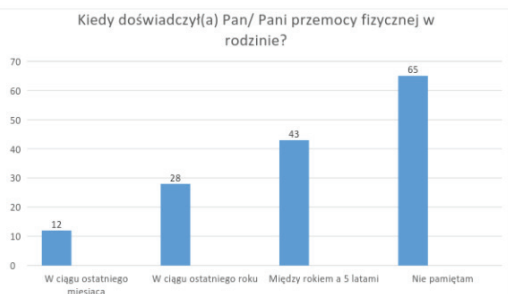
Wykres nr 49 - Miejsce doświadczenia zjawiska przemocy fizycznej w rodzinie (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Czy według Pani/Pana istnieje gwałt w małżeństwie polegający na zgwałceniu żony przez męża albo męża przez żonę?

Wykres nr 46 - Opinie na temat występowania gwałtu w małżeństwie (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

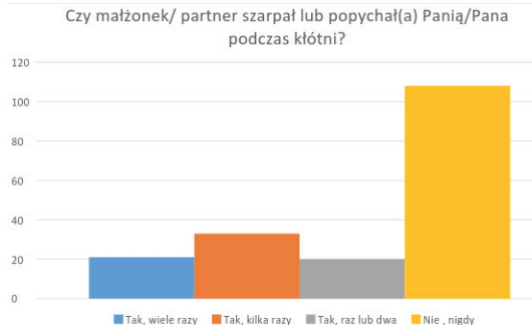
Na pytanie „Czy doświadczył Pan/Pani kiedykolwiek przemocy w rodzinie?” aż 78 osób odpowiedziało negatywnie. 37 osób doświadczyło przemocy wiele razy. 42 osoby kilka razy a 41 raz lub dwa. Ponad połowa respondentów – mieszkańców powiatu oławskiego było ofiarami przemocy fizycznej w rodzinie.

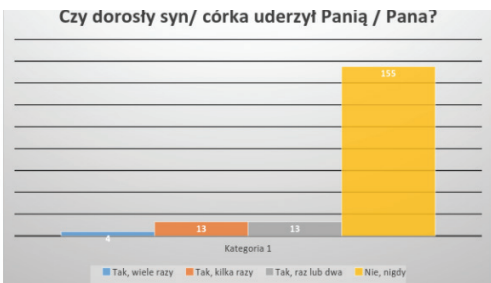
Wykres nr 48 - Doświadczenie osobiste zjawiska przemocy fizycznej w rodzinie (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Zdecydowana większość respondentów, którzy udzielili odpowiedzi na pytanie zawarte w poniższym wykresie utrzymuje, że akt przemocy domowej nastąpił w miejscu zamieszkania. Aż 117 osób przyznało, że przemocy fizycznej doznało w domu. 11 osób podało ulicę w okolicy jako miejsce występowania przemocy domowej. 4 osoby doznały przemocy fizycznej w pracy, po dwie osoby poza okolicą zamieszkania, w kawiarni/barze/dyskotece oraz w szkole.

Zdecydowanie najwięcej osób, spośród tych które udzieliły odpowiedzi na to pytanie, wybrało odpowiedź przeczącą – nigdy małżonek lub partner nie popychał ich lub szarpał podczas kłótni. 20 osoby przyznało, że nastąpiły pojedyncze akty przemocy fizycznej. 33 respondentów wybrało odpowiedź – „tak, kilka razy”. 21 osób przyznało, że nastąpiło wiele takich zdarzeń.

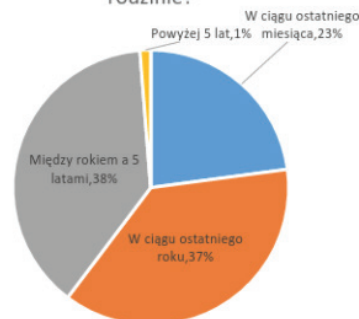
Wykres nr 50 - Doświadczenie popychania podczas kłótni małżeńskiej (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

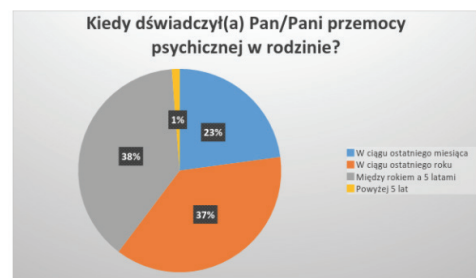
Wykres nr 51 - Doświadczenie przemocy fizycznej przez syna/córkę (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Większość respondentów nie doświadczyło przemocy psychicznej w rodzinie (60 osób). 50 osób wybrało odpowiedź: „tak, kilka razy”. 45 osób doświadczyło przemocy psychicznej wiele razy. Do doznawania przemocy psychicznej w rodzinie „raz lub dwa” przyznało się 30 respondentów.

Kiedy doświadczył(a) Pan/Pani przemocy psychicznej w rodzinie?

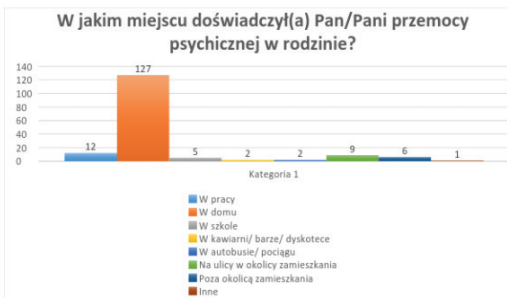
Wykres nr 52 - Występowanie zjawiska przemocy psychicznej w rodzinie (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Wykres nr 53 - Osobiste doświadczenie przemocy psychicznej w rodzinie (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

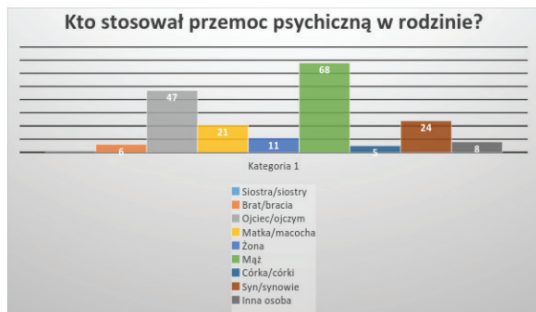
37% osób przemocy psychicznej w rodzinie doznało ponad pięć lat temu. Najwięcej respondentów doznało tego rodzaju przemocy między rokiem a pięcioma latami. Prawie ¼ osób doznało tego zjawiska w ostatnim miesiącu.

Jako miejsce występowania przemocy psychicznej większość osób wybrało odpowiedź: „w domu” (127 osób). Znacznie mniej osób jako miejsce wybrało – pracę (12 osób). Trzecią najczęściej wybieraną odpowiedź była okolica zamieszkania ofiar.

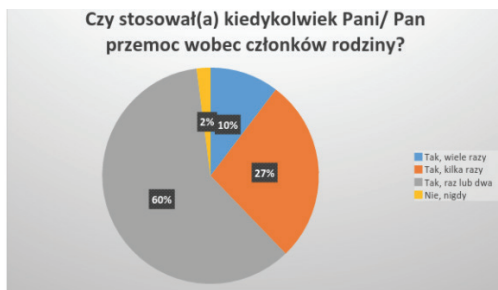
Wykres nr 54 - Miejsce doświadczenia przemocy psychicznej w rodzinie (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Według respondentów najczęściej osobą stosującą przemoc psychiczną w rodzinie jest mąż lub partner (68 osób). Drugą najczęściej wybieraną odpowiedzią było: „ojciec/ojczym” (47 osób). 24 osoby zaznaczyły odpowiedź: „syn/synowie”. Według 21 osób najczęściej znęcają się psychicznie matka lub macocha.

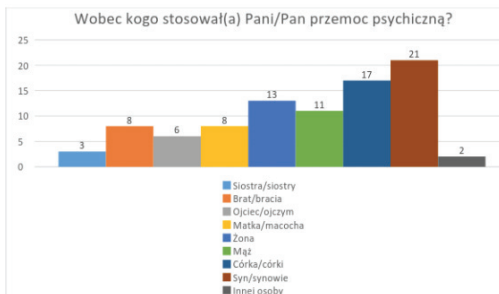
Wykres nr 55 - Stosowanie przemocy psychicznej w rodzinie (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Wykres po prawej przedstawia ilość osób wśród respondentów, którzy przyznali się do stosowania przemocy domowej. 60% osób przyznało, że stosowało przemoc raz lub dwa. 28% stosowało przemoc kilka razy. 10% przyznało się do stosowania przemocy w rodzinie wiele razy. Tylko 2% nigdy nie stosowało przemocy w rodzinie. Poniższe dane także wskazują na rozwój świadomości społeczeństwa lokalnego.

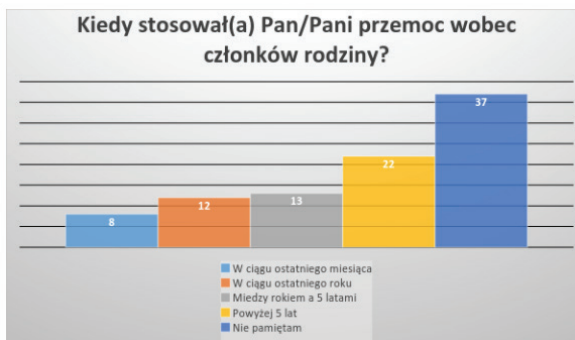
Wykres nr 56 - Osobiste stosowanie przemocy wobec członków rodziny (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Większość respondentów stosowała przemoc psychiczną w rodzinie wobec dzieci (21 osób wobec syna/synów, 17 osób wobec córki/córek). Do przemocy wobec żony przyznało się 13 osób. 11 osób stosowało przemoc psychiczną wobec męża. Po 8 osób przyznało się do stosowania przemocy psychicznej wobec matki/macochy (przez dzieci) oraz brata/braci (rodzeństwo).

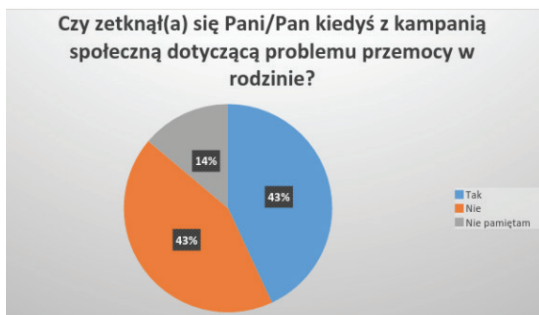

Wykres nr 57 - Stosowanie przemocy psychicznej wobec członków rodziny (źródło: opracowanie - Fundacja „Pomaluj mi świat”)

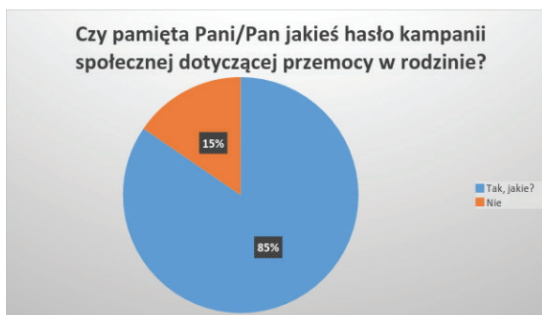
Spółród osób, które odpowiedziało na poniższe pytanie, 37 osób nie pamięta, żeby stosowało przemoc wobec członków swojej rodziny. 22 osoby używały przemocy powyżej 5 lat temu, 13 osób w okresie między rokiem a pięcioma latami. 12 respondentów stosowało przemoc w ciągu ostatniego roku a 8 osób w ciągu ostatniego miesiąca.

Wykres nr 58 - Stosowanie przemocy wobec członków rodziny (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Wykres nr 59 - Znajomość kampanii społecznej dotyczącej problemu przemocy w rodzinie (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Wykres nr 60 - Znajomość hasła kampanii społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie (źródło: opracowanie -Fundacja „Pomaluj mi świat”)

Ostatnie pytania dotyczyły zetknięcia się z kampanią społeczną dotyczącą przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Po równo rozłożyły się głosy na „tak” i na „nie”. Tyle samo osób zaznaczyło odpowiedź twierdzącą co negatywną – po 43%. 14% osób nie pamięta, czy zetknęło się czy nie. Najniższy wykres odnosi się do osób, które w przedostatnim pytaniu zaznaczyli odpowiedź twierdzącą. Spośród tych osób 85% pamięta hasło kampanii dotyczącej przemocy w rodzinie. Poniżej wykresów znajdują się podane przez respondentów hasła.

- Kochamy nasze dzieci, więc dbamy o nie o każdej porze dnia i nocy.
- Bo zupa była za słona
- Przemoc w rodzinie
- Kocham, nie biję.
- Nie poniżaj.
- Reaguj – zgłoś
- O cyberprzemocy.

6. Wnioski

Niniejsze badania diagnostyczne w swoim założeniu mają wspomóc tworzenie skutecznego systemu wsparcia osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie oraz wypracowanie i wdrażanie optymalnych rozwiązań zmierzających do ochrony osób, rodzin szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Aby zrealizować założone cele, tj. określić i zdiagnozować problemy dotyczące osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie oraz ocenić świadomość mieszkańców powiatu oławskiego, posłużono się następującymi narzędziami:

- oszacowaniem skali i form przemocy domowej i diagnozą instytucjonalnych zasobów do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego;
- diagnozą świadomości, postaw i sposobów radzenia sobie z przemocą w rodzinie wśród mieszkańców powiatu oławskiego.

Badanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudnym zadaniem z kilku powodów. Ofiary wciąż często nie przyznają się i nie ujawniają swojego dramatu z powodu nadal częstego traktowania tego tematu jako „wstydliwego problemu”, który nie powinien wychodzić poza obręb rodziny. Także środowisko lokalne nadal nie rzadko „nie dotyka” tego dramatu z powodu wciąż spotykanego stereotypu – „to nie nasz problem”. Również wśród ankietowanych nadal widoczne jest oddziaływanie tego stereotypu i spostrzeganie tego jako „niską szkodliwość społeczną”.

Niemniej, co jest bardzo pożytecznym zjawiskiem, widoczne są zachodzące zmiany społeczne. Coraz więcej organizacji i instytucji walczy ze stereotypami odnoszącymi się do zjawiska przemocy domowej. Widoczne jest to w danych pozyskanych od instytucji – można odnotować coraz więcej doniesień o występowaniu zjawisk przestępczych i coraz więcej działań instytucjonalnych z tym związanych, włącznie z większą ilością osób skazanych z tego tytułu. Zmiany widać także w danych ankietowych. Coraz więcej osób nie akceptuje kar cielesnych czy psychicznego znęcania się i wymuszeń zachowań seksualnych. Analiza postaw mieszkańców powiatu oławskiego pozwala wynieść pozytywne wnioski, że większość mieszkańców jest przeciw surowemu wychowywaniu dzieci oraz o narastaniu odpowiednich postaw rodzicielskich wobec dzieci. Pozytywnym czynnikiem jest też wzrost świadomości mieszkańców co do funkcjonowania instytucji pomocowych na terenie powiatu oławskiego.

Bilansując wyniki „Diagnozy występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego”, tak instytucjonalnych zasobów jak i ankiet wśród mieszkańców powiatu oławskiego oraz opinii przedstawicieli instytucji i organizacji działających na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie możemy wymienić następujące czynniki utrudniające zwalczanie tego destrukcyjnego dla społeczeństwa zjawiska:

- wciąż niewystarczająca świadomość społeczna mieszkańców powiatu oławskiego, która skutkuje nadal nieujawnianiem rzeczywistej skali problemów społecznych;
- brak adekwatnych form wsparcia społecznego dla osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie, zwłaszcza ośrodka oferującego specjalistyczne wsparcie dla osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie z własną bazą noclegową;
- brak odpowiedniej koordynacji działań wśród instytucji i organizacji pomocowych na terenie powiatu oławskiego oraz koordynacji działań międzygminnych o charakterze powiatowym;
- brak wystarczającej ilości szkoleń i warsztatów dla specjalistów działających na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie.

Aby podnieść świadomość społeczną mieszkańców powiatu oławskiego należy cyklicznie:

- przeprowadzać kampanię edukacyjno-informacyjną na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie na temat instytucji i organizacji niosących pomoc w/w osobom poprzez lokalne media, instytucje i organizacje pomocowe w postaci ulotek, plakatów, artykułów medialnych, itp.,
- kontynuować powszechną edukację na temat przemocy w rodzinie oraz propagować pozytywne praktyki i zachowania w szkołach na terenie powiatu oławskiego, prowadzoną przez specjalistów działających na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie.

Ważnym działaniem jest upowszechnienie wyników niniejszej diagnozy wśród jak największej liczby mieszkańców powiatu oławskiego poprzez instytucje i organizacje pomocowe.

Aby wprowadzić adekwatne formy wsparcia społecznego dla osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie należałoby:

- utworzyć ośrodek interwencji kryzysowej, który działałby w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie, lub zlecić realizację powyższego zadania organizacji pozarządowej, tj. zwiększyć nakłady finansowe na działalność Punktu Interwencji Kryzysowej w Oławie w celu przekształcenia w całodobową placówkę – Ośrodek Interwencji Kryzysowej z własną bazą noclegową z większą liczbą specjalistów mogących szybko i profesjonalnie nieść pomoc osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej;
- w ramach działalności ośrodka interwencji kryzysowej utworzyć grupy wsparcia i grupy samopomocowe dla osób zagrożonych i doznających przemocy,
- kierownika ośrodka interwencji kryzysowej ustanowić Powiatowym Pełnomocnikiem do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, do zadań którego należałaby m.in. współpraca z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi,
- kontynuować realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wprowadzić szeroką ofertę wsparcia dla osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie w postaci grup samopomocowych, wsparcia, działań terapeutycznych, edukacyjno-informacyjnych i psycho-edukacyjnych wspomagających wyjście z kryzysu na terenie każdej z gmin;
- zwiększać skuteczności wykrywalności przypadków występowania przemocy w rodzinie połączonej z szybkim karaniem przestępców dzięki wspólnemu działaniu instytucji i organizacji pomocowych.

Powiat Oławski, aby poszerzyć sieć wsparcia dla osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie udzielił dotacji Fundacji "Pomaluj mi świat" na utworzenie punktu interwencji kryzysowej, który rozpoczął swoją działalność w lutym 2016 roku. Punkt Interwencji Kryzysowej oferuje w/w osobom wsparcie psychologiczne, pedagogiczne, socjalne oraz prawne, który w pierwszym roku działalności objął swoim wsparciem ponad 150 osób.

Realizując ustawowe działania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie we wrześniu 2016 r. rozpoczęła się realizacja projektu „PRZEŁAMAĆ NIEMOC” współfinansowanego ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Ostonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, Priorytet II – Zwiększenie jakości i dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie. Realizatorem projektu jest Powiat Oławski i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie.

W ramach tego projektu zostały zaplanowane i przeprowadzone działania skierowane do mieszkańców z terenu powiatu oławskiego zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie oraz sprawców. Zorganizowano i przeprowadzono dwa szkolenia: z interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla specjalistów z terenu powiatu oławskiego zajmujących się przemocą w rodzinie.

Fundacja "Pomaluj mi świat" w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej prowadzi wsparcie specjalistyczne osób zagrożonych i doznających przemocy domowej oraz dla sprawców przemocy.

Również dzięki wsparciu finansowemu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej opracowano „Informator o instytucjach świadczących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie i sprawcom z terenu powiatu oławskiego”. Rozpowszechniane są ulotki i plakaty informacyjne w związku z „Kampanią Społeczną - Stop przemocy domowej”. Zostały zaplanowane warsztaty kompetencji wychowawczych dla małoletnich i młodych rodziców zagrożonych i doznających przemocy domowej. W grudniu br. przeprowadzone zostaną warsztaty integracyjne dla dzieci zagrożonych i doznających przemocy domowej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących w rodzinie. Ponad to w dniach 17-18 listopada 2016 r. odbyło się szkolenie dla kadry specjalistycznej pt. "Przemoc w rodzinie - podstawowy algorytm postępowania". Szkolenie dla czterdziestu osób zostało zorganizowane przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu, we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie. Uczestnikami szkolenia byli pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, kuratorzy sądowi, pracownicy jednostek oświatowych, Policji oraz Punktu Interwencji Kryzysowej.

Przygotowując diagnozę korzystano z pomocy wielu osób i instytucji. Składamy podziękowania wszystkim, którzy pomogli zgromadzić potrzebne dane, tj.: pracownikom socjalnym ośrodków pomocy społecznej w Gminie Oława Wiejskiej i Miejskiej, w Domaniowie i Jelczu-Laskowicach, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Kuratorom Sądowym, Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie i wielu innym instytucjom i osobom.

PO PIERWSZE

zareaguj, nie czekaj, wykonaj telefon:

**PUNKT INTERWENCJI KRYZYSOWEJ
TELEFON DO PIERWSZEGO KONTAKTU**

604 767 579